

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
837-12

meddelad i Stockholm den 29 maj 2012

KLAGANDE

Skatteverket
171 94 Solna

MOTPART

Kommuninvest Ekonomisk förening

Ombud: AA
Skeppsbron Skatt AB
Skeppsbron 20
111 30 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Skatterättsnämndens beslut den 1 februari 2012 i ärende dnr 137-10/D

SAKEN

Förhandsbesked angående inkomstskatt

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen fastställer Skatterättsnämndens förhandsbesked.

Högsta förvaltningsdomstolen avslår yrkandet om sekretess.

Dok.Id 120763

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

YRKANDEN M.M.

Skatteverket yrkar att det aktuella förfarandet ska ses som en insatsemission till den del som lämnad utdelning återgår till Kommuninvest ekonomisk förening (föreningen) i form av årlig insatsskyldighet. I andra hand yrkar Skatteverket att lagen (1995:575) mot skatteflykt ska tillämpas.

Skatteverket hänvisar till vad som anförts hos Skatterättsnämnden och tillägger bl.a. följande. Till skillnad mot avgörandet i RÅ 2001 ref. 79 får inte tillämpningen av skatteflyktslagen i det nu aktuella målet konsekvensen att avdragsrätten för ifrågavarande belopp helt bortfaller. Enligt 39 kap. 24 a § inkomstskattelagen (1999:1229) medges avdrag för en medlemsinsats som tillgodoförts genom insatsemission det beskattningsår då medlemsinsatsen utbetalas till en medlem som avgår. Utbetalat belopp kommer att vara skattefritt för kommunen oavsett när utbetalning sker. En tillämpning av skatteflyktslagen innebär således endast att föreningens avdragsrätt flyttas fram, vilket är helt i enlighet med lagstiftarens intentioner. Mottagarens beskattningssituation är däremot utan betydelse för denna bedömning.

Föreningen bestrider Skatteverkets yrkanden och anför bl.a. att syftet med reglerna om insatsemission inte är att begränsa möjligheterna till självfinansiering genom överskottsutdelning och efterföljande insats utan att utgöra ett komplement.

Föreningen anser att förordnande om fortsatt sekretess ska meddelas eftersom frågorna avser föreningens ekonomiska ställning och det kan antas att enskild kan lida skada eller men om uppgifterna röjs.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Högsta förvaltningsdomstolen gör samma bedömning som Skatterättsnämnden.

Mål nr
837-12

Bestämmelserna i 27 kap. 1 och 4 §§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, avser sekretess med hänsyn till skyddet för enskildas personliga och ekonomiska förhållanden. Enligt 2 kap. 3 § OSL ska bl.a. ekonomiska föreningar där kommuner eller landsting utövar ett rättsligt bestämmande inflytande jämföras med myndigheter vid tillämpning av lagen. Eftersom föreningens medlemmar är kommuner och landsting är bestämmelserna i 27 kap. 1 och 4 §§ OSL inte tillämpliga på uppgifter som avser föreningens ekonomiska förhållanden. I bestämmelsen i 36 kap. 2 § OSL om sekretess hos domstol för uppgift om myndighets affärs- eller driftsförhållanden krävs för sekretess att det kan antas att den som uppgiften rör lider avsevärd skada om uppgiften röjs. Då så inte kan antas vara fallet saknas förutsättningar för att förordna om fortsatt sekretess.

Mats Melin

Karin Almgren

Eskil Nord

Kristina Ståhl

Skiljaktig mening

Christer Silfverberg

Maria Sundberg

Föredragande justitiesekreterare

SKILJAKTIG MENING

Justitierådet Kristina Ståhl är av skiljaktig mening och anför följande.

Allmänt gäller att beskattning ska ske på grundval av rättshandlingars verkliga innebörd oavsett den beteckning avtalen åsatts (se t.ex. RÅ 2010 ref. 51 och där angivna rättsfall). En sådan bedömning kan avse inte bara en enstaka rättshandling utan också den sammantagna innebörden av flera rättshandlingar.

Förfarandet med utdelning och efterföljande insats ska enligt ansökningen om förhandsbesked användas för att stärka föreningens egna kapital genom att hela eller delar av årets vinst förs över till det bundna insatskapitalet. Detta ska ske genom att vinstmedlen först delas ut till medlemmarna. Därefter ska utdelningarna helt eller delvis återföras till föreningen i form av vad som benämns som årlig insats.

I målet uppkommer frågan om den verkliga innebörden av dessa transaktioner ska anses vara att de medel som utdelas och sedan återförs inte har lämnat föreningen utan förs direkt från de fria vinstmedlen till medlemsinsatserna och om denna överföring i så fall ska ses som en insatsemission. För att kunna bedöma denna fråga krävs att de faktiska omständigheterna kring utdelningen och insatsen är klarlagda.

I utkastet till stadgar anges att stämman ska fastställa storleken på medlemmarnas årliga insatsskyldighet uttryckt i ett procenttal av ”den vid stämman beslutade” utdelningen. Föreningen uppger också i ansökningen att insatsen inte får överstiga den utdelning som respektive medlem får ”under samma år”. Det anges vidare att stämman kan komma att besluta att ”delar av lämnad utdelning kvarstår hos medlemmarna”. Detta indikerar att besluten om utdelning och återbetalning ska fattas i ett sammanhang på samma föreningsstämma och att beslutet om utdelning, till den del utdelningen ska återbetalas, i realiteten är villkorat av att stämman också fattar ett beslut om återbetalning. Även syftet med förfarandet, dvs. att stärka föreningens egna kapital, talar för att detta ska vara fallet.

I en ingiven komplettering, där föreningen besvarar vissa frågor som ställts av Skatterättsnämnden, anges dock att beslut om utdelning och insatsskyldighet ”inte per automatik eller med nödvändighet” ska fattas på samma stämma, även om detta är ”troligt”. Föreningen uppger också att medlemmarnas rätt till utdelning inte kommer att villkoras av en efterföljande insatsskyldighet. Som exempel anges att det kan tänkas att en avgående medlem inte tillskjuter någon insats utan endast erhåller utdelning. Om detta ska kunna gälla även i situationer där medlemmen ska kvarstå i föreningen framgår dock inte.

Enligt min mening är de uppgifter som lämnats om det planerade förfarandet inte så klara och entydiga att de kan läggas till grund för ett förhandsbesked. Jag anser därför att Skatterättsnämndens förhandsbesked bör undanröjas och ansökningen avvisas.

Avd. I

Föredraget 2012-05-02